

Lääne-Eesti piirkondliku komisjoni protokoll

19.08.2016

Haapsalu

Osalejad: Väino Tõemets (Rahandusministeerium), Tõnis Blank (Rapla maavanem), Kalev Kaljuste (Pärnu maavanem), Kersten Kattai (Tallinna Ülikool), Rivo Noorkõiv (OÜ Geomedia), Riho Rahuoja (Hiiu maavanem), Neeme Suur (Lääne maavanem), Sulev Valner (Rahandusministeerium).

Kutsutud: Georg Sootla (Tallinna Ülikool).

Protokollis: Kaie Küngas (Rahandusministeerium).

Päevakord:

1. Ülevaated maakondades toimuvatest läbirääkimistest, sh :
 - a. Kaiu ja Raplamaa eksperthinnangu tutvustus ja võimaliku soovitus arutelu.
 - b. Sindi ja Pärnumaa eksperthinnangu tutvustus ja võimaliku soovitus arutelu.

Väino Tõemets tervitas koosolekul osalejaid ja tutvustas päevakorda.

1. Ülevaade maakondades toimuvatest ühinemisläbirääkimistest

Hiiumaa

Riho Rahuoja tõi välja, et Hiiumaal toimuvad läbirääkimised Käina, Emmaste ja Pühalepa valla vahel, olemas on konsultant. Võimalik on ettepaneku esitamine ka Hiiu vallale ühinemisläbirääkimistega ühinemiseks.

Kersten Kattai tutvustas, et Hiiumaal on arutelul detsentraliseeritud mudel, kus osavaldadel oleks ka teatav fiskaalautonoomia.

Raplamaa

Tõnis Blank tõi välja, et Käru on ühinemas Türi suunas. Kehtna vald loobus Rapla valla uuesti esitatud ettepanekust ning jätkab Järvakandi läbirääkimistega.

Komisjoni liikmed tutvusid koostatud ekspertarvamusega.

Komisjon otsustas soovitada Juuru vallal alustada haldusterritoriaalse korralduse muudatuse menetlusega ning nõustuda Rapla Vallavolikogu esitatud ettepanekuga algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine. Lähtudes haldusreformi eesmärkidest¹ ning erinevatest uuringutest on Raplamaal väljakujunenud kolm keskust – Rapla, Kohila ja Märjamaa – mille toimealade raames saaksid toimuda territoriaalselt terviklikud, ajaloolisi sidemeid ja inimeste pendelrännet arvestavad ühinemised. Juuru vald ei täida senisena jätkates haldusreformi elanike arvu kriteeriumi ega moodusta omaette toimepiirkonda, mis oleks kooskõlas haldusreformi kriteeriumi ja eesmärkidega.

Ühtlasi võimaldab Juuru ühinemine Rapla valla algatatud läbirääkimistega Kaiu vallal jätkata ühinemist Rapla suunal, mille toimepiirkonda Kaiu vald kuulub.

Komisjon otsustas soovitada Käru vallal võtta volikogus arutlusele Kädva küla elanike esitatud ettepanek ja anda elanikele ning asjaomasele vallavolikogule teada vallavolikogu seisukoht piiride

¹ Haldusreformi eesmärgiks on tõsta kohalike omavalitsuste võimekust pakkuda inimestele paremaid avalikke teenuseid, tagada piirkondade konkurentsivõime kasv ning täita iseseisvalt neile seadusega pandud ülesandeid.

muutmise ettepanekule, et oleks piisavalt aega piiride muutmise menetluse läbiviimiseks, et piiride muudatused jõustuksid 2017. aasta sügisel toimuvate kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel.

Pärnumaa

Kalev Kaljuste tõi välja, et Halinga vald on ühinenud Vändra valla, Vändra alevi ja Tootsi valla läbirääkimistega. Saarde, Surju, Tahkuranna ja Häädemeeste vallad on leidmas kokkulepet tulevase vallakeskuse osas. Sindi linn endiselt ei pea ühinemisläbirääkimisi. Vajalik oleks arutada lahendusi Leader meetme piirkondade osas iga konkreetse piirkonna põhiselt – milliseks jäävad tulevased piirkonnad omavalitsuste ühinemisel, kuidas saavutatakse strateegiate eesmärgid ning milline on tulevaste Leader piirkondade eelarved.

Rivo Noorkõiv sõnas, et Lihula, Varbla, Koonga ja Hanila valdade läbirääkimistes esitatakse ühinemislepingu mustand septembris volikogudele arutamiseks, sh tuuakse ka välja ettepanek maakondlik kuuluvuse kohta.

Väino Tõemets arvas, et piirkondlik komisjon ei pea hetkel omavalitsustele soovitusi ega arvamusi nimetatud ühendamavalitsuse maakondliku kuuluvuse osas andma, vaid KOVID võivad esitada enda poolse ettepaneku valitsusele. Otsuse maakondliku kuuluvuse osas teeb Vabariigi Valitsus.

Komisjoni liikmed tutvusid koostatud ekspertarvamusega.

Komisjon otsustas soovitada Sindi linnal alustada haldusterritoriaalse korralduse muudatuse menetlusega ning ühineda toimuvate Pärnu linna ning Are, Audru, Paikuse, Sauga, Tori ja Tõstamaa valla läbirääkimistega, sest Sindi linn moodustab läbirääkivate omavalitsustega ühtse toimepiirkonna ning Sindi linna jäämine iseseisvaks omavalitsusüksuseks hästi integreeritud piirkonnas ei oleks jätkusuutlik lahendus. Ühinemine annab paremad eeldused teenuste arenguks.

Läänemaa

Neeme Suur tõstis esile, et Haapsalu linn lükkab Martna valla ettepaneku tagasi. Lääne-Nigula algatatud ühinemisiirkonnas on lõppemas ühinemislepingu ettevalmistus, Kullamaa ja Noarootsi vald soovivad osavalla moodustamist. Nõva vald pole veel lõplikku otsust läbirääkimissunna osas teinud.

Kersten Kattai lisas, et Haapsalu ja Ridala ühinemislepingu esmane versioon esitatakse lähinädalatel avalikustamisele, nime küsimus on veel lahtine. Nissi valla Rehemäe küla elanikud eelistasid küsitluse käigus ühineda Lääne-Nigula vallaga ning peatselt teevad asjaomased volikogud ka vastavad otsused.

Saaremaa

Kersten Kattai märkis, et ühinemislepingu projekt on volikogudes arutamiseks ja avalikustamiseks. Nn Ida-Saaremaa ühinemisläbirääkimised Valjala ja Laimjala loobumise järgselt ei jätku.

2. Piirkondliku komisjoni poolsed soovitused

Komisjon otsustas:

- 2.1. soovitada Juuru vallal alustada haldusterritoriaalse korralduse muudatuse menetlusega ning nõustuda Rapla Vallavolikogu esitatud ettepanekuga algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmise;
- 2.2. soovitada Kaiu vallal jätkata Rapla valla algatatud ühinemisläbirääkimistega;
- 2.3. soovitada Käru vallal võtta volikogus arutlusele Kädva küla elanike esitatud ettepanek ja anda elanikele ning asjaomasele vallavolikogule teada vallavolikogu seisukoht piiride muutmise ettepanekule;

2.4. soovitada Sindi linnal alustada haldusterritoriaalse korralduse muudatuse menetlusega ning ühineda toimuvate Pärnu linna ning Are, Audru, Paikuse, Sauga, Tori ja Tõstamaa valla läbirääkimistega.

Lepiti kokku, et järgmine komisjoni koosolek toimub 26. septembril kell 11.00 Haapsalus.

(allkirjastatud digitaalselt)

Väino Tõemets
Komisjoni esimees